

Euroopa
Komisjon

#BEACTIVE

Euroopa spordinädal

TARTU CALL FOR A HEALTHY LIFESTYLE

TERVISLIKKU ELUVIISI EDENDAVID ÜHISMEETMED

22. september 2017

Volinikud Navracsics, Andriukaitis ja Hogan tõdeavad järgmist.

- ✓ Vähenen kehaline aktiivsus, istuv eluviis ja ebatervislik toitumine on Euroopas ühiskonna jaoks tõsine probleem, mis avaldab negatiivset mõju inimeste tervisele ja heaolule, majandusele ja tervishoiusüsteemile.
- ✓ Teaduslikud tõendid näitavad, et regulaarne kehaline aktiivsus edendab tervist ja heaolu, samas kui selle vähesus põhjustab terviseprobleeme, eriti hilisemas elus. Teadlased on samuti kindlaks teinud, et sportimine avaldab tugevat mõju haridustulemustele ja hilisemas elus edule tööturul.
- ✓ Rasvumine, eriti laste rasvumine on kasvuteel. Selle probleemi keskmes on ebatervislik toitumine ja vähenen kehaline aktiivsus.
- ✓ Kehv tervis ja rasvumine mõjutavad negatiivselt täiskasvanute heaolu ning on märkimisväärselt kulukad nii inimese kui ka ühiskonna kui terviku jaoks. Statistika näitab, et kehv tervis ja rasvumise all kannatavad täiskasvanud teenivad reeglina teistest vähem, neil on raskem tööd leida ning neid ähvardab suurem sotsiaalse tõrjutuse risk.

- ✓ On oluline rääkida lastele ja noortele tervisliku ja tasakaalustatud toitumise ning piisava kehalise aktiivsuse tähtsusest, et julgustada neid elama tervislikult ja seeläbi oma tervist kaitsma.
- ✓ Peame suurendama tervisliku toitumise populaarsust, tagades samas ohutu, jätkusuutliku ja stabiilse toiduga varustamise.
- ✓ Ebatervislik toitumine ja vähenen kehaline aktiivsus on sarnaselt suitsetamisele ja alkoholi kuritarvitamisele levinud pigem vähem kindlustatud ühiskonnaliikmete seas. On oluline poliitika ja meetmete abil nende gruppideeni jõuda ja neid kaasata. Selline poliitika aitab omakorda vähendada sotsiaalset tõrjutust ja arendada õiglasemat ühiskonda.
- ✓ Tervisliku toitumise ja kehalise aktiivsuse edendamiseks on väga tähtis arendada tihedamat koostööd tervishoiu-, spordi-, haridus- ja toiduainesektori vahel.

Volinikud Navracsics, Andriukaitis ja Hogan on kokku leppinud järgmiste meetmete võtmises eelseisva kahe aasta jooksul.

- 1** Suurendatakse kehalist aktiivsust edendavate projektide rahastamist programmi „Erasmus+“ sporti käsitleva peatüki raames, mis hõlmab võimalikku keskendumist sellistele keskkondadele nagu koolid.
- 2** Kannustatakse Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi toel tegutsevaid teadmis- ja innovaatikakogukondi (EIT Health ja EIT Food) töötama välja ja edendama uuenduslikke lähenemisi tervislike eluviisidest tulenevate kasuteguritega seotud teavituskampaaniate ja teadlikkuse suurendamise alal.
- 3** Euroopa spordinädalat rakendatakse tervislike eluviiside edendamiseks, seda eelkõige laste, eakate ja ebasoodsatest oludest pärit inimeste seas.
- 4** Laste ja noorte seas tehakse teavitustööd tervislike eluviiside kohta, mille raames toetatakse eelkõige koolide ja spordiklubide vaheliste partnerlussuhete loomist ja arendamist.

- 5** Edendatakse 2017. aasta augustis käivitatud koolidele puu- ja köögivilja ning piima jagamise kava, mis aitab kaasa tervislikumate toitumisharjumuste kujundamisele koolide põllumajandustoodetega varustamise teel; samuti edendatakse mitmesuguseid asjaomaseid haridusalaseid projekte, näiteks pedagoogiliste õppevahendite paketti.
- 6** Toetatakse tervislike toitumistavasid ning puu- ja köögiviljade tarbimist edendavaid kampaaniaid (nt päevas viie puu- või köögivilja söömise kampaania) põllumajandustoodete edendamise iga-aastaste projektikonkursside kaudu.
- 7** Aidatakse kaasa komisjoni asjaomaste talituste vahelisele koostööle, et koordineerida tervislike eluviisidega seotud meetmeid ja nende rahastamist.
- 8** Tõhustatakse tervishoiu- ja spordivõrgustike ülest dialoogi, näiteks riikide kehalise aktiivsuse koordinatsioonikeskuste võrgu ning kehalise aktiivsuse ja toitumise küsimustega tegeleva kõrgetasemelise töörühma ühistel koosolekutel, ning innustatakse muid asjaomaseid komisjoni talitusi koosolekutel osalema.

Sport

9 Edendatakse tervislikke eluviise selliste komisjoni korraldatud ürituste ja konverentside kaudu nagu Euroopa spordinädal, ELi spordialase töökavaga 2017–2020 ette nähtud tervist tugevdavat kehalist aktiivsust käsitlev klasterkohtumine, ELi spordifoorum, Berliini rahvusvaheline roheline nädal ja Pariisi rahvusvaheline põllumajandusmess.

10 Kehalist aktiivsust käsitatakse toitumise ja kehalise aktiivsuse alase valitsuste esindajate kõrgetasemelise töörühma ning ELi tervisliku toitumise, kehalise aktiivsuse ja tervise tegevusprogrammi prioriteedina.

11 Jätkatakse tervislikke eluviise käsitlevat regulaarset dialoogi Euroopa Parlamendiga, eelkõige kultuuri- ja hariduskomisjoni, keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni ning spordi laiendatud töörühmaga.

12 Asjaomaste komisjoni foorumite kaudu tehakse kindlaks asjakohased mehhanismid andmete kogumise parandamiseks seoses tervisenäitajatega ning sekkumise ja meetmetega, eelkõige kehalise aktiivsuse, ebatervisliku toitumise, rasvumise ja tervisetelemite puhul.

13 Jätkatakse teadusuuringuid ja kogutakse uusi teadmisi inimeste tervisealaste arusaamade ja harjumuste kohta, samuti uuritakse eluviiside valiku ajendeid ja nende sotsiaalset mõju eri sotsiaalmajanduslike rühmade puhul.

14 Avaldatakse liikmesriikide ajakohastatud teabelehti tervist tugevdava kehalise aktiivsuse kohta ning kogutakse, jagatakse ja rakendatakse häid tavasid (nt võimaldatakse perearstidel soovitada kehalist aktiivsust ja julgustatakse neid seda tegema). Eelkõige selgitatakse välja head tavad kulutõhusaks tervise edendamiseks ja haiguste ennetamiseks (seoses vähese liikuvusega), edastatakse see teave tervise edendamise, haiguste ennetamise ja mittenakkuslike haiguste ravi juhrühmale ning aidatakse liikmesriikidel kõnealuseid tavasid ellu viia.

15 Korraldatakse uuring, mis käsitleb kehalist aktiivsust töökohas, et aidata kaasa tervise edendamisele töökeskkonnas.

Tibor Navracsics
ELi hariduse, kultuuri, noorte ja spordi volinik

Vytenis Andriukaitis
ELi tervishoiu ja toiduohutuse volinik

Phil Hogan
ELi põllumajanduse ja maaelu arengu volinik

Volinikud Navracsics, Andriukaitis ja Hogan on kokku lepingud järgmises tegevuskavas.

Tartus toimuva 2017. aasta Euroopa spordinädala raames korraldatud tervislike eluviiside seminar on äärmiselt oluline poliitikalavaldkondade ülese koordineerimise tugevdamiseks komisjonis selleks, et tegeleda ebatervislikest eluviisidest, eelkõige kehalise aktiivsuse puudumisest tulenevate ühiskondlike, tervisealaste ja majanduslike probleemidega.

„Tartu üleskutset tervislikele eluviisidele“ esitletakse spordiorganisatsioonidele 2017. aasta detsembris toimival tervist tugevdava kehalise aktiivsuse ekspertide kohtumisel.

Järgmisel kahel ELi spordifoorumil, mis toimuvad 2018. ja 2019. aasta kevadel, korraldatakse tervislikke eluviise käsitlevad seminarid.

Võetud kohustuste elluviimisel tehtud edusamme hinnatakse tervislike eluviise käsitleval seminaril, mis toimub 2019. aasta teisel poolaastal.